

ARBETSMILJÖ
VERKET

A young pine tree sapling is the central focus of the image, growing vertically. The background is a soft-focus forest scene with snow on the ground and trees, suggesting a winter or early spring setting. The lighting is natural, highlighting the green needles of the sapling.

Säkert arbete

med behandlade skogsplantor
och vid besprutning efter
plantering

Vid plantering av besprutade planter och vid besprutning efter plantering, utsätter man sig för risker. Risker som går att hantera om man planerar arbetet klokt och lär sig att arbeta säkert.

Den här broschyren vänder sig till alla som planterar skog.

Godkända bekämpningsmedel

Kemikalieinspektionen har för närvarande två godkända medel mot insektsangrepp på skogsplanter:

Cyper Plus är irriterande vid kontakt med hud och ögon, kan ge stickningar och domningar i huden och orsaka hudallergi,

Merit Forest är irriterande vid kontakt med hud och ögon.

Det är viktigt att skydda sig om man arbetar med behandlade planter eller besprutar efter plantering. Detta för att man inte ska få i sig bekämpningsmedlen via hud, inandning eller genom förtäring. I bekämpningsmedlens säkerhetsdatablad finns uppgifter om risker och skyddsåtgärder.

Utbildning

Jordbruksverket kräver att alla som hanterar bekämpningsmedlen i samband med besprutning av skogsplanter måste ha behörighetsutbildning (2L). För de som enbart utför snytbaggebekämpning av barrträdsplanter räcker en särskild endagsutbildning. Detta gäller även utländsk arbetskraft. Närmare information finns på Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se.

Minderåriga

Minderåriga får inte hantera planter som är behandlade med bekämpningsmedel. Undantag gäller för minderåriga som fyllt eller fyller 16 år under kalenderåret och som fått den utbildning som ordnas av Skogsstyrelsen.

Arbetsgivarens ansvar

- Gör en riskbedömning av arbetet som tar hänsyn till egenskaperna hos bekämpningsmedlen och hur de ska hanteras.
- Bestäm vad som måste göras för att minska riskerna.
- Skriv ner riskbedömningen och underteckna den.
- Ta fram hanterings- och skyddsinstruktioner med detaljerade anvisningar om hur arbetet ska utföras för att undvika hälsorisker. De ska vara på ett språk som arbetstagarna förstår. Följ råden i säkerhetsdatabladerna.
- Informera arbetstagarna om riskerna, hur man skyddar sig och vad man gör om något skulle hända. Det ska finnas rutiner för första hjälpen och för att larma.
- Tillhandahåll nödvändig skyddsutrustning.
- Ordna möjligheter för klädbyte.

Arbetstagarens ansvar

- Använd skyddskläder som klarar direktkontakt och vid behov även väta. Långbyxor, skjorta eller jacka med nedkavlade ärmar ska vara av ett material som inte barren kan sticka igenom.
- Använd gummistövlar vid behov och lämpliga skyddshandskar, långskaftade eller i kombination med armskydd. Rengör efter användning. Använd andningskydd om det finns risk att andas in bekämpningsmedlet.
- Byt mellan gång och arbets- eller skyddskläder. Använd inte arbetskläderna på fritiden. Byt och tvätta arbets- och underkläder ofta. Sprid inte bekämpningsmedlen till omgivning och utsätt inte andra människor för risk att komma i kontakt med bekämpningsmedel.
- Tänk på hygien. Tvätta händerna före måltider, toalettbesök, rökning, snusning och före användning av kosmetika. Duscha efter arbetet.
- Förvara mat, dryck och ombyteskläder åtskilt från bekämpningsmedel eller behandlade plantor.
- Följ arbetsgivarens instruktioner och använd anvisad skyddsutrustning.

CHECKLISTA

Minimera riskerna vid plantering av behandlade plantor

1 Finns hanterings- och skyddsinstruktioner för:

Ja Nej

- aktuellt bekämpningsmedel
- typ av arbetskläder
- klädbyte
- handtvätt
- första hjälpen
- att larma (lägesbeskrivning, koordinater, karta, telefon)

2 Används arbetskläder som skydd mot direktkontakt?

Ja Nej

- Långbyxor
- Overall, skjorta eller jacka med lång ärm
- Skyddshandskar (t.ex. gummade trikåhandskar)
- Armskydd
- Vid regn eller dagg
Stövlar
- Regnkläder

3 Är tvättmöjligheten ordnad så att det finns:

Ja Nej

- möjlighet att tvätta båda händerna samtidigt
- tvål tillgänglig
- pappershanddukar tillgängliga

4 Finns möjlighet att byta kläder?

Ja Nej

- åtskild förvaring för gångkläder och arbets-/skyddskläder (För att undvika att sprida bekämpningsmedel till t.ex. bilen och hemmet)

5 Om minderåriga ska plantera behandlade plantor

Ja Nej

- fyller de 16 år under kalenderåret
- har de fått branschens utbildning

6 Finns instruktioner på aktuellt språk?

Ja Nej

CHECKLISTA

Minimera riskerna vid besprutning efter plantering

1 Har den som besprutar planter behörighetsutbildning 2L?

Ja Nej

2 Vilket bekämpningsmedel används?

Ja Nej

- Cyper Plus
- Merit Forest WG
- annat .....

3 Finns säkerhetsdatablad för de bekämpningsmedel som används?

Ja Nej

4 Är ryggsprutan i fullgott skick?

Ja Nej

5 Finns ögonspolningsutrustning?

Ja Nej

(Nödvändig vid tillblandning av bekämpningsmedel)

6 Finns skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner för:

Ja Nej

- aktuellt bekämpningsmedel
- tillblandning och påfyllning av bekämpningsmedel
- ryggspruta
- rengöring av ryggspruta
- transport av ryggspruta och bekämpningsmedel
- skyddskläder

- Ja Nej
- klädbyte
  - handtvätt
  - första hjälpen
  - att larma (lägesbeskrivning, koordinater, karta, telefon)

7 Används skyddsutrustning som:

Ja Nej

- skyddskläder
- skyddshandskar
- stövlar
- visir och andningsskydd (vid tillblandning och rengöring)

8 Är tvättmöjligheten ordnad så att det finns:

Ja Nej

- möjlighet att tvätta båda händerna samtidigt
- tvål tillgänglig
- pappershanddukar tillgängliga

9 Finns möjlighet att byta kläder?

Ja Nej

- åtskild förvaring för gångkläder och arbets eller skyddskläder (För att undvika att sprida bekämpningsmedel till t.ex. bilen och hemmet)

10 Finns information på aktuellt språk?

Ja Nej

Arbetsmiljöverkets regler som gäller

Bekämpningsmedel (AFS 1998:6)
Kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2000:4)
Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1)
Användning av personlig skyddsutrustning (AFS 2001:3)
Första hjälpen och krisstöd (1999:7)
Minderåriga (AFS 1996:1)
Arbetsplatsens utformning (AFS 2000:42)

Beställ

våra regler, böcker och fler ex
av den här kostnadsfria broschyren
från vår webbshop på **www.av.se** eller från

Arbetsmiljöverkets publikationsservice

Box 1300, 171 25 Solna
Telefon 08-730 97 00 Fax 08-735 85 55,
E-post: publikationsservice@av.se

Arbetsmiljöverkets webbplats:
www.av.se

Säkert arbete med behandlade skogsplantor och vid besprutning efter plantering,
ADI 590 finns översatt på engelska, tyska, polska, lettiska, litauiska och estniska.

Översättningarna finns att hämta på Arbetsmiljöverkets hemsida,

www.av.se/publikationer/broschyrer

**ARBETSMILJÖ
VERKET**

ADI 590 Arbetsmiljöverket 2006